

Редакцијски пречишћен текст

ЗАКОН

о обавезном примерку публикација

„Службени гласник РС“, бр. 52 од 15. јула 2011, 13 од 19. фебруара 2016.

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређују се циљеви и намена обавезног примерка публикације, врсте публикација, број обавезних примерака публикација и њихово коришћење и заштита, права, обавезе и одговорност издавача, штампара,* депозитних библиотека, финансирање и друга питања везана за прикупљање, чување и коришћење обавезног примерка публикације, с циљем остваривања општег интереса у области културе и библиотечно-информационој и издавачкој делатности.

*Службени гласник РС, број 13/2016

Термини

Члан 2.

Термини којима су у овом закону означени положаји, професије, односно занимања, изражени у граматичком мушком роду, подразумевају природни мушки и женски род лица на која се односе.

Значење термина

Члан 3.

Поједини термини коришћени у овом закону имају следеће значење:

1) „обавезни примерак“ је прописан број примерака публикације које на основу овог закона, издавач, односно други обвезник о свом трошку доставља надлежној депозитној библиотеци;

2) „локални обавезни примерак“ је један примерак публикације који на основу овог закона издавач, односно други обвезник о свом трошку доставља јавној библиотеци града, односно општине у којој има седиште, односно пребивалиште, ради формирања и попуне завичајне збирке;

2а) „академски примерак“ је примерак публикације који на основу овог закона издавач, односно други обвезник о свом трошку доставља Универзитетској библиотеци „Светозар Марковић“ матичној високошколској библиотечно-информационој установи на основу списка наслова за континуирано академско проучавање које доноси Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“;*

3) „публикација“ је дело на одређеном медију (издато, израђено, приређено) и физички или електронски дистрибуирано за коришћење у Републици Србији;

4) „електронска публикација“ је публикација објављена у електронској форми као посебна физичка целина (дискета, CD, DVD и сл.), публикација која је доступна на интернету и публикација припремљена за штампу у формату који одговара међународним стандардима универзалне доступности информација;

5) „комбинована публикација“ је публикација на два или више различитих медија или различитих облика истог медија;

6) „серијска публикација“ је публикација која излази узастопно, временски неограничено у одвојеним свескама, књигама или као електронска публикација са континуираним ознакама (новине, часописи, магазини, годишњаци, зборници, календари, адресари, извештаји, статистички годишњаци и др.);

7) „ситна некњижна штампана грађа“ је назив за плакат, летак, штампано саопштење, каталог, проспекат и сличне публикације;

8) „издање“ подразумева све примерке једне публикације на било ком медију истог оригиналног дела које је објавио издавач;

9) „ново издање“ је накнадно, поновљено или допуњено издање раније издате публикације, у измењеном облику, на истом или другачијем медију;

10) „издавач“ је правно или физичко лице које издаје публикације ради њихове дистрибуције у Републици Србији;

11) „штампар“ је правно или физичко лице које се бави штампањем публикација за издаваче у Републици Србији и у иностранству;

12) „брисана је (види члан 2. Закона - 13/2016-8)

13) „депозитне библиотеке“, у смислу овог закона, јесу Народна библиотека Србије и Библиотека Матице српске;

14) „ISBN“ је међународни стандардни број књиге (International Standard Book Number) и друге омеђене публикације који идентификује издање, без обзира на медиј на којем је објављена;

15) „ISSN“ је међународни стандардни број серијских публикација (International Standard Serial Number), који идентификује наслов серијске публикације;

16) „ISMN“ је међународни стандардни број штампаних музичких публикација (International Standard Music Number), који идентификује одређену штампану музичку публикацију;

17) „DOI“ је међународни дигитални идентификатор електронских докумената (Digital Object Identifier);

18) „ISAN“ је међународни стандардни број за аудио-визуелна дела (International Standard Audiovisual Number) који идентификује одређено аудио-визуелно дело;

19) „систем узајамне каталогизације“ је део основе библиотечко-информационог система у Републици Србији, у складу са законом којим се уређује библиотечко-информациона делатност.

*Службени гласник РС, број 13/2016

Општи интерес

Члан 4.

Обавеза достављања обавезног примерка утврђује се с циљем остваривања права грађана на слободан приступ информацијама, знањима и другим интелектуалним добрима, прикупљања и очувања националног научног и културног наслеђа, библиографске контроле, обраде публикација у систему узајамне каталогизације према међународним стандардима, израде националне библиографије и других библиографија и прикупљања других података о издавачкој продукцији.

Достављање, прикупљање, чување и давање на коришћење обавезног примерка јесу послови од општег интереса.

О остваривању општег интереса старају се Народна библиотека Србије и Библиотека Матице српске.

Обавезни примерак публикација, који трајно чувају Народна библиотека Србије и Библиотека Матице српске, заштићен је као културно добро.

Опсег обавезног примерка

Члан 5.

Обавезни примерак односи се на публикацију:

- 1) коју је објавио домаћи издавач у Републици Србији или у иностранству за коришћење и дистрибуцију у Републици Србији;
- 2) која је штампана у Републици Србији за потребе издавача из иностранства;
- 3) брисана је (види члан 3. Закона - 13/2016-8)

Обавезни примерак обухвата следеће врсте публикација: књиге, брошуре, сепарате, серијске публикације, музикалије, картографску грађу, каталоге, календаре, умножене уметничке и сценске програме, штампане фотографије, разгледнице и цртеже, просторне и друге планове, гравире, плакате, летке и другу ликовну и графичку грађу, огласе и саопштења, звучне и видео записе на било којем медију (изузев на филмској траци односно кинематографског дела), електронске публикације дистрибуиране на физичким носачима и електронске публикације дистрибуиране на интернету, ако су објављене у Републици Србији, садржај интернет домена Републике Србије, комбиноване и мултимедијалне публикације, рачунарске програме у јавној употреби и друге публикације.

Обвезници

Члан 6.

Обавезу достављања обавезног примерка о свом трошку имају:

- 1) издавач са седиштем, односно пребивалиштем у Републици Србији;

2) штампар за све публикације које штампа издавачу са седиштем, односно пребивалиштем изван Републике Србије као и за ситну некњижну штампану грађу;

3) брисана је (види члан 4. Закона - 13/2016-8)

Број примерака

Члан 7.

Народној Библиотеци Србије обавезно се доставља **шест*** примерака публикације из члана 5. став 1. тач. 1) и 2) овог закона*, припремљене за штампу у формату који одговара међународним стандардима универзалне доступности информација.

Обвезници са седиштем, односно пребивалиштем на територији АП Војводине обавезни примерак достављају преко Библиотеке Матице српске.

Изузетно од става 1. овог члана, ако се ради о библиофилском издању **или*** о публикацији штампаној специјалним писмом*, обвезник је дужан да достави два њена примерка.

Обвезник је дужан да на захтев надлежне јавне библиотеке града односно општине у којој има седиште достави тој библиотеци, о свом трошку, један примерак публикације, ради формирања и попуне завичајне збирке („локални обавезни примерак“).

Универзитетској библиотеци „Светозар Марковић“ доставља се један академски примерак публикације.*

*Службени гласник РС, број 13/2016

Обавезни примерак електронске публикације

Члан 8.

Обавезни примерак електронске публикације доставља се депозитној библиотеци у формату који одговара међународним стандардима универзалне доступности информација.

Обавезни примерак електронске публикације доставља се без електронске заштите приступа или са одговарајућом шифром за приступ.

Обавезни примерак публикације припремљен за штампу у формату који одговара међународним стандардима универзалне доступности информација може се користити само у просторијама депозитне библиотеке.

Депозитна библиотека дужна је да онемогући копирање и дистрибуцију обавезног примерка електронске публикације.

Ближе услове достављања и коришћења електронских публикација прописује министар надлежан за послове културе (у даљем тексту: Министар).

Време достављања и стање публикација

Члан 9.

Обавезни примерак доставља се надлежној депозитној библиотеци најкасније седам дана по завршеном штампању, односно изради или увозу, а пре стављања публикације у промет.

Обвезници су дужни да надлежној депозитној библиотеци доставе одређен број примерака сваког издања публикације, односно да јој омогуће приступ својим електронским публикацијама.

Ако интернет публикација није заштићена приступним кодом, сматра се да је испуњена обавеза достављања примерка електронске публикације даном њеног објављивања.

Примерак публикације који се доставља мора бити неоштећен и у стању у коме је намењен за дистрибуцију у јавности.

Оштећен или некомплетан примерак публикације издавач је дужан да замени у року од 15 дана од дана када је примио обавештење о томе.

Обавезе депозитних библиотека

Члан 10.

Народна библиотека Србије:

- 1) прима, обрађује у систему узајамне каталогизације и чува обавезни примерак;
- 2) даје на коришћење обавезни примерак у просторијама библиотеке;
- 3) израђује текућу националну библиографију за све врсте публикација;
- 4) израђује СІР запис (каталогизација у публикацији пре штампања) за публикације објављене у Републици Србији, осим за публикације објављене на територији АП Војводине;
- 5) врши библиографску и садржинску обраду издатих публикација према међународним стандардима;
- 6) додељује међународне бројеве публикација (ISBN, ISSN, ISMN, DOI, ISAN и др.) у складу са законом;
- 7) обезбеђује коришћење публикација најкасније у року од 30 дана од дана када је примила обавезни примерак.

Библиотека Матице српске:

- 1) прима, обрађује у систему узајамне каталогизације и чува обавезни примерак;
- 2) даје на коришћење обавезни примерак у просторијама библиотеке;
- 3) израђује текућу библиографију за територију АП Војводине;
- 4) израђује СІР запис (каталогизација у публикацији пре штампања) за публикације објављене на територији АП Војводине;
- 5) врши библиографску и садржинску обраду издатих публикација према међународним стандардима;

6) обезбеђује коришћење публикација најкасније у року од 30 дана од дана када је примила обавезни примерак.

Народна библиотека Србије и Библиотека Матице српске издају обавезницима потврду о примљеним обавезним примерцима.

Народна библиотека Србије и Библиотека Матице српске у остваривању општег интереса прате извршавање обавеза достављања обавезног примерка и предузимају мере према обавезницима, у складу са овим законом.

Начин чувања, заштите и коришћења обавезног примерка у депозитним библиотекама прописује Министар.

На податке које депозитна библиотека прикупља, чува и користи о обавезном примерку публикација примењују се одредбе закона којим се уређује заштита података о личности. Подаци се чувају трајно.*

*Службени гласник РС, број 13/2016

Распоређивање обавезног примерка

Члан 11.

Народна библиотека Србије примљене обавезне примерке распоређује тако што:

- 1) два примерка трајно чува као културно добро;
- 2) један примерак прослеђује Библиотеци Матице српске;
- 3) један примерак прослеђује Народној и универзитетској библиотеци „Иво Андрић“ из Приштине;
- 4) **два примерка*** прослеђује у размену, водећи рачуна о приоритету размене.

Библиотека Матице српске примљене обавезне примерке са територије АП Војводине распоређује тако што:

- 1) два примерка трајно чува као културно добро;
- 2) два примерка прослеђује Народној библиотеци Србије;
- 3) један примерак прослеђује Народној и универзитетској библиотеци „Иво Андрић“ из Приштине;*

4) један примерак прослеђује у размену водећи рачуна о приоритету размене.*

*Службени гласник РС, број 13/2016

Библиографска и садржинска обрада публикација

Члан 12.

Депозитне библиотеке су дужне да врше библиографску и садржинску обраду публикације према међународним стандардима.

Библиографска и садржинска обрада врше се ради прикупљања и усклађивања библиографских података, израде националне библиографије

и других библиографија, израде записа CIP (каталогизација у публикацији пре штампања), издавања међународних ознака ISBN, ISSN, ISMN, DOI, ISAN и других међународних ознака и стандарда за издавање публикација.

На основу библиографске и садржинске обраде обавезног примерка депозитне библиотеке израђују националну библиографију и друге библиографије, као и друге библиографске и статистичке прегледе о публикацијама у Републици Србији.

Библиографски и други подаци о издавачкој продукцији морају бити јавно доступни у систему узајамне каталогизације депозитних библиотека.

Стимулација обвезника

Члан 13.

Достављањем обавезног примерка, у складу са овим законом, обвезник остварује право да се библиографски подаци о његовој публикацији унесу у систем узајамне каталогизације Републике Србије и у друге међународне библиографске базе података, и друга права и погодности у складу са прописима.

Члан 14.

Достављање обавезног примерка депозитној библиотеци у смислу овог закона не сматра се прометом робе и услуга.

Ограничења

Члан 15.

Народна библиотека Србије, односно Библиотека Матице српске неће израдити запис CIP (каталогизацију у публикацији пре штампања), нити доделити одговарајуће међународне ознаке и универзалне стандардне бројеве (ISBN, ISSN, ISMN, DOI, ISAN и др.) за публикацију издавачу који није доставио обавезне примерке за претходно објављене публикације.

Уз захтев за израду записа CIP (каталогизацију у публикацији пре штампања) издавач прилаже примерак публикације припремљен за штампу у електронској форми.

Казнене одредбе

Члан 16.

Новчаном казном у износу од 100.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај правно лице или предузетник:

- 1) ако не преда обавезни примерак публикације у прописаном броју и роковима (члан 7. и члан 9. став 1);
- 2) ако електронску публикацију не достави или онемогући њено коришћење на начин прописан овим законом и прописима донетим за његово спровођење (члан 8. ст. 1. и 2);
- 3) ако не омогући приступ електронској публикацији (члан 9. став 2);
- 4) ако у предвиђеном року не замени оштећени или некомплетни обавезни примерак (члан 9. став 5).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се одговорно лице у правном лицу и руководилац државног органа који није правно лице новчаном казном у износу од 20.000 до 50.000 динара.

Прелазне и завршне одредбе

Члан 17.

Подзаконски прописи за спровођење овог закона донеће се у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 18.

Даном почетка примене овог закона престају да важе одредбе чл. 42–45. Закона о културним добрима („Службени гласник РС”, број 71/94).

Члан 19.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењиваће се истеком три месеца од дана његовог ступања на снагу.